

VESTNIK

ORGANOV ZA CENE

Letnik VI.

Ljubljana, 20. junija 1951

Št. 13

VSEBINA

	Stran	Stran	
Odločba o cenah za električni material	53	Pomanjkljivosti pri izvajanju današnje politike cen v blagovnem prometu	54
Tolmačenje novih predpisov o cenah	54	Vprašanja in odgovori	55

Odločbe, pojasnila, ceniki

ODLOČBA

o cenah za električni material

Na podlagi 16. člena uredbe o pristojnosti za določanje in tarife (Uradni list FLRJ, št. 63 z dne 8. XI. 1950) določamo za izdelke Tovarne elektromateriala »Elma«, Črnuče, teje nižje enotne proizvajalčeve prodajne cene:

Sifra po začasnem nomenklaturi	Izdelek	Nižja enotna proizvajalčeva cena v prodaji na drobno dir	Davčna osnova din	Davek od prometa proizvodov tar. post.	stopnja v %
1191 410 010	Vrtilna stikala:				
	navadna, komad	34.77	34.77	126	27
	serijska, komad	37.60	37.60	126	27
	izmenična, komad	38.41	38.41	126	27
	križna, komad	40.44	40.44	126	27
1191 422 100	Vtikalne podmetne puše, komad	27.96	27.96	126	27
1191 481 220	»Weco« sponke 4 mm, komad	8.97	8.97	126	27
1191 431 310	Elementi EZ 25 A, komad	38.56	38.56	126	27
1191 431 400	Oklopne varovalke enopolne z EZ elementi, komad	105.29	105.29	126	27
1191 431 610	Oklopne varovalke troklopne z EZ elementi, komad	266.83	266.83	126	27
1191 351 000	Razklopni aparati, številne plošče, komad	99.04	99.04	125	18
1191 464 000	Pešeli cevi:				
	ø 26 mm, m	32.86	32.86	126	20
	ø 18 mm, m	20.94	20.94	126	20
	ø 14 mm, m	16.16	16.16	126	20
1191 465 500	Pešeli skobe:				
	ø 26 mm, komad	0.85	0.85	126	20
	ø 14 mm, komad	0.27	0.27	126	20
1191 465 300	Pešeli uvodnice:				
	ø 26 mm, komad	5.27	5.27	126	20
	ø 18 mm, komad	3.64	3.64	126	20
	ø 14 mm, komad	2.93	2.93	126	20
1191 465 200	Pešeli loki:				
	ø 26 mm, komad	17.15	17.15	126	20
	ø 18 mm, komad	10.80	10.80	126	20
	ø 14 mm, komad	8.06	8.06	126	20
1191 465 100	Spojke za pešeli cevi:				
	ø 26 mm, komad	6.15	6.15	126	20
	ø 18 mm, komad	4.01	4.01	126	20
	ø 14 mm, komad	3.24	3.24	126	20
1191 467 000	Pešeli doze:				
	80/2, komad	59.68	59.68	126	20
	80/3, komad	64.48	64.48	126	20
	80/4, komad	70.14	70.14	126	20
	70/2, komad	45.86	45.86	126	20
	70/3, komad	50.91	50.91	126	20
	70/4, komad	55.69	55.69	126	20
	55/2, komad	37.87	37.87	126	20
	55/3, komad	41.30	41.30	126	20
	55/4, komad	43.65	43.65	126	20

V cenah je vračunan davek od prometa proizvodov po tarifi davka od prometa proizvodov (Uradni list FLRJ, št. 13 z dne 22. II. 1950).

Razveljavljajo se določene cene za iste proizvode iz Cenika nižjih enotnih cen za industrijske izdelke z veljavnostjo na ozemlju LRS (stran 127 in 128).

Proizvajalec dobavi blago franko železniška postaja, ki je najbližja kupčevemu sedežu.

Povprečni prevozniki stroški in zaobala so v cenah vračunani.

Št. 320—126/2—1951.

Ljubljana, dne 25. maja 1951.

Direktor Uprave za cene
pri Ministrstvu za finance LRS:
Jože Košir l. r.

TOLMAČENJE NOVIH PREDPISOV O CENAH

1. Dostava gradbenega materiala Ministrstvu narodne obrambe, Ministrstvu notranjih zadev in Upravi državne varnosti

Uprava za cene pri Ministrstvu za finance FLRJ je izdala s št. 1566 z dne 29. V. 1951 tole navodilo:

a) Predpisi odredbe o prosti prodaji investicijskega gradbenega materiala in odredbe o cenah investicijskega gradbenega materiala (Uradni list FLRJ, št. 22 z dne 2. V. 1951) ne veljajo za gradbeni material, ki se dobavlja koristnikom Ministrstva za narodno odbrambo, Ministrstva notranjih zadev in Uprave državne varnosti (enote, ustanove in gospodarska podjetja) iz kontingentov, ki so zaključeni z navedenimi koristniki kot nosilci posebnih namenskih kategorij.

Na podlagi navedenega morajo dobavljati vsa proizvodna podjetja gradbeni material v okviru planskih kontingentov navedenim koristnikom po dosedanjih cenah brez uporabe določenih faktorjev.

b) Tiste količine gradbenega materiala, ki so ga proizvodna podjetja dobavila gradbenim podjetjem zasebnega sektorja za potrebe koristnikov iz 1. točke, se morajo obračunati po cenah, predpisanih z odredbo o cenah investicijskega gradbenega materiala (Uradni list FLRJ, št. 22 z dne 2. V. 1951).

Št. 320—148/157—1951

Ljubljana, dne 2. junija 1951.

2. Dobave instalacijskega materiala elektrifikacijskim odborom

Pojasnilo Uprave za cene pri Ministrstvu za finance LRS, št. 320—148/44—1951 z dne 3. III. 1951, objavljeno v Vestniku organov za cene, št. 5—6 z dne 7. IV. 1951, se razveljavlja.

Zunanji in notranji instalacijski material se mora dobavljati elektrifikacijskim odborom po uredbi o cenah investicijskega gradbenega materiala (Uradni list FLRJ, št. 22 z dne 2. V. 1951) t. j. po prostih prodajnih cenah.

Št. 320—148/174—1951

Ljubljana, dne 13. junija 1951.

3. Dobava materiala delavnicam nabavno-prodajnih zadrug likovnih umetnikov in prodaja njihovih izdelkov

Urad za cene pri Svetu za blagovni promet vlade FLRJ je dal s št. 2966 z dne 24. V. 1951 glede dobave materiala delavnicam nabavno-prodajnih zadrug likovnih umetnikov in glede prodaje njihovih izdelkov tole pojasnilo:

a) Nabavno-prodajne zadruge likovnih umetnikov nabavljajo vse blago od proizvajalnih podjetij po navodilu o formiranju in določanju cen, po katerih prodajajo proizvodna podjetja proizvode, namenjene za široko potrošnjo (Uradni list FLRJ, št. 4 z dne 17. I. 1951).

b) Nabavno-prodajne zadruge likovnih umetnikov prodajajo blago po navodilu o določanju faktorjev in formiranju cen v trgovini (predpisi o novem sistemu prodaje industrijskega blaga in o cenah).

c) Pojasnilo Uprave za cene pri Ministrstvu za finance LRS, št. 320—188 50—1951 z dne 20. III. 1951, objavljeno v Vestniku organov za cene, št. 7—8 z dne 15. IV. 1951, se razveljavlja.

Št. 320—188 84—1951.

Ljubljana, dne 13. junija 1951.

4. Cene za gramoz, pesek, drobljenec in navadni kamen

Uprava za cene pri Ministrstvu za finance FLRJ je dala s št. 1683 z dne 6. VI. 1951 glede prostih prodajnih cen za gramoz, pesek, drobljenec in navadni kamen tole pojasnilo:

Za gramoz, pesek, drobljenec in navadni kamen ni predpisan faktor in se mora ta material prodajati le po določenih nižjih cenah.

Št. 320—236 88—1951.

Ljubljana, dne 8. junija 1951.

5. Dobave pohištva za oficirje

Svet za blagovni promet pri vladi FLRJ je z odločbo, št. 7518 z dne 25. V. 1951, odločil:

Vse dobave pohištva za oficirje Ministrstva narodne obrambe, Ministrstva notranjih zadev in Uprave državne varnosti se morajo zaračunavati po prostih prodajnih cenah. Vsaka drugačna dobava pohištva za zgoraj navedene koristnike ni v skladu z veljavnimi predpisi o prostem formiranju cen blaga široke potrošnje v prosti prodaji.

Uprave (odseki) za cene pri poverjeništvih za finance okrajnih (mestnih) ljudskih odborov morajo s to odločbo seznaniti vse proizvajalce pohištva v svojem območju.

Št. 320—148/169—1951

Ljubljana, dne 7. junija 1951.

Iz Uprave za cene pri Ministrstvu za finance LRS

Poučni članki

POMANJKLJIVOSTI PRI IZVAJANJU DANAŠNJE POLITIKE CEN V BLAGOVNEM PROMETU

Bilo bi odveč posebej poudarjati, kako nujno je dosledno izvajanje navodil in izpolnjevanje nalog, ki jih zahteva smerica naše splošne gospodarske politike. Med najvažnejšimi nalogami je nedvomno vprašanje cen, ki ni samo predmet organov za cene, ampak vseh gospodarskih činiteljev od upravnih vodstev proizvajalnih podjetij, do zadnjega prodajalca ali celo potrošnika. Prav v ceni blaga moramo iskati najkročljivejši problem, kako je treba vskladiti gospodarske in politične smeri, gospodarske težnje in politične nujnosti, ki jih v socialistični družbi ni mogoče ločiti. Zal pa nekateri naši gospodarski in upravni činitelji na to vse preveč pozabljajo, ali pa je njihovo stališče do tega vprašanja posledica navad in razvad iz tiste dobe naše gospodarske graditve, ko cene niso bile problem in je bila tedaj tudi najmanjša dejavnost proizvodnje okvirjena v strogi direktivni plan, trgovina pa v najstrožjo distribucijo. Priznati moramo, da tako gledanje na cene v tej dobi, ko smo posnemali nek določen sistem, ni najbolj ugodno vplivalo na dvig proizvodnje, njeno kakovost, sortiranost v blagu in prilagojevanje proizvodnje potrebam potrošnikov, predvsem pa ne na potrebe vskladitve kupne moči in blagovnih fondov.

Največ primerov raznih pomanjkljivosti smo našli doslej v prosti prodaji blaga široke potrošnje iz industrijske in obrtne proizvodnje. Nič manjše napake glede cen se pojavljajo tudi v drugih sektorjih blagovnega prometa, predvsem v prostem odkupu in v akumulativnem gostinstvu, kjer uvajamo nov način formiranja cen skladno z najnovejšimi ukrepi sistema trgovine in odkupa. Prvo, kar bi bilo treba poudariti, ko ugotavljamo pravilnosti reševanja problematike cen, tako glede direktivnega usmerjanja kakor glede izvajanja nalog, je pomanjkanje kompleksnosti in vzročnega povezovanja z vsemi

cenami blagovnega prometa. Jasno nam mora biti, da ni mogoče obravnavati nekega problema v določeni vrsti cene, ne da bi pri tem upoštevali posledice, ki jih mora imeti tako obravnavanje na drugo vrsto cene. Ta najznačilnejša povezava velja predvsem dvema glavnima skupinama blaga, t. j. med blagom industrijske proizvodnje in kmetijskim: pridelki. Ni dovolj, če skušamo urediti cene samo na sektorju blaga industrijske proizvodnje, ampak moramo istočasno vskladiti z enakimi načeli tudi dejavnost glede cen pri kmetijskih pridelkih, pa najsi gre za odkupne ali prodajne cene, v naravni ali predelani obliki pridelka. Ne bi se hoteli spuščati v razčlenjevanje osnovnih načel, ki vodijo celotno politiko cen v našem gospodarstvu s tem, da bi poudarili osnovno nalogo vskladitve kupnih in blagovnih fondov, vendar nam mora biti jasno, da moramo pri zajemanju odvečne kupne moči s prostimi cenami blaga industrijske proizvodnje računati na nastajanje nove kupne moči na drugi strani kakor tudi na druge pojave, ki bi bili v nasprotju z osnovnimi cilji. Predvsem moramo paziti na možnost nastajanja nove kupne moči in dviganja cen kmetijskih pridelkov na prostem trgu, ki se pojavlja v primeru, če hočemo zajeti kupno moč z dvigom prodajne cene kmetijskega pridelka v predelani obliki, kar velja predvsem v akumulativnem gostinstvu. Strogo moramo razlikovati proste prodajne cene industrijskega blaga od prodajne cene predelane ali nepredelane kmetijskega pridelka, ki naj ima intervencijski značaj, torej ceno izpod proste tržne cene, ki jo povzroča ponudba kmečkega trga. Danes, ko prehajamo na čim večjo sprostitev odkupa in tržne trgovine, nastaja še večja potreba, da poznamo celotni položaj v razvoju cen blaga industrijske in obrtne proizvodnje in cen kmetijskih pridelkov v odkupu in prodaji. Reševati, ukrepati ali proučevati cene blaga z enostranskega vidika nas mora zavesti k nepravilni

intervenciji ali nepravilnemu ugotavljanju resničnega stanja, kar ni v skladu s pravilno smerjo našega gospodarstva.

Vse večje odpravljanje raznih administrativnih ukrepov pri urejevanju cen in usmerjanje trgovine na čim širšo komercialno osnovo povzroča pri naših gospodarskih podjetjih precej negotovosti, ki je posledica dosedanjega utirjenega načina poslovanja. Te posledice se v največji meri odražajo v ceni blaga, ki nima dovolj solidne podlage, glede na dejanske pogoje trga, t. j. na ponudbo in povpraševanje, ampak išče svoj tir zopet v nekih administrativnih dolobčah, pa najsi je to predpisani plan tržnega dobička ali faktor, ali pa določena cena v prodaji na drobno, ki jo je nekoč določil urad za cene. Pri tem se seveda vprašamo, čemu se veljajo določeni faktorji in omejitve prožnosti v proizvodnji in čemu omejitve glede določevanja prostih prodajnih cen v trgovinskem omrežju. Potreba po okvirjenju s faktorji in določeno prožnostjo trenutno še obstoji prav zaradi tega, ker danes ne moremo govoriti o treznem presojanju trga in komercialni uravnoteženosti pri večini podjetij ter ti ukrepi omejujejo pretrana odstopanja v ceni navzgor ali navzdol. Moramo pa računati s tem, da bodo tudi ti ukrepi sčasoma nepotrebni, predvsem po dokončni normalizaciji poslovanja po novem finančnem sistemu, ki ga pripravljamo. Prav tako tudi trgovsko omrežje že sedaj nima nobenih omejitev administrativnega značaja, glede postavljanja prodajnih cen, ki jih prazaprav tomirja ze sporazumno na svojih poslovnih sestankih. Uradi za cene morajo le spremljati ta nivo prodajnih cen in posredovati v primerih nekomercialnega določevanja cen.

V čem je tedaj največja pomanjkljivost pri pravilnem določevanju prostih prodajnih cen naše blagovno-denarne izmenjave? Manjka nam komercialnega znanja in izkušenj, da bi mogli pravilno presojati pogoje na trgu, potrebe potrošnikov in njihovo kupno moč skladno z njihovim povpraševanjem. Manjka nam iniciative in iznajdljivosti, da bi znali preusmerjati našo proizvodnjo za izdelavo tistih proizvodov široke potrošnje, ki jih potrošnik išče in s katerimi je mogoče doseči čim višjo ceno. Iz dosedanje distribucije moramo preiti na pravo trgovino. Trgovina mora usmerjati in spodbujati našo proizvodnjo, da bo proizvajala iskano blago in onemogočila tista proizvajalna podjetja, ki nočejo razumeti potreb po preusmeritvi in ki še vedno računajo, da mora biti potrošnik zadovoljen z vsakim blagom.

Upoštevanje komercialnih načel pri določevanju cen pa se mora odražati v enaki meri za blago industrijske proizvodnje in za odkupne cene ter proste prodajne cene kmetijskih pridelkov v predelani in nepredelani obliki. Odkupovanje kmetijskih pridelkov v okviru administrativnih ukrepov lahko velja samo še za preostali del obvezne oddaje, in to samo za žita, mast in volno, ne pa za ves drugi prosti odkup. Kljub temu, da smo nabavo določenih kmetijskih pridelkov imenovali »prosti odkup«, so nekatera odkupna podjetja preko ljudskih odborov odredila oddajo po nekakšnih planskih razdelilnikih, ki so veljali prav tako kot obvezna oddaja ter pri tem tudi diktirala odkupno ceno, določeno v okviru maksimalnih cen. Tak način ni ugodno vplival na kmetijsko proizvodnjo in je povzročil odpor pri kmetijskem pridelovalcu, ki ni hotel pridelovati čim več najpotrebnejših pridelkov, temveč je proizvodnjo preusmerjal v smislu svojega lastnega gospodarnostnega računa. Tak način nekomercialnega postopka v odkupu je nekatere naše odkupne organe privedel tako daleč, da danes ne morejo razumeti odredene sprostitev odkupa in odkupnih cen in so se v tem prvem obdobju že pokazali kot nesposobni nasproti tistim, ki bolje razumejo vzroke in potrebe širše komercializacije. Kako pa je s prodajnimi cenami kmetijskih pridelkov? Najboljši odraz prostih tržnih cen na podlagi povpraševanja in ponudbe je cena, ki se formira na trgu,

kamor prinese svoj pridelek v prodajo kmetijski pridelovalec. Ta cena je merilo za formiranje prostačne cene za socialistični sektor, ki v nobenem primeru tega nivoja ne sme presegati, ampak mora biti zaradi naloge, ki jo ima ta sektor, prodajna cena toliko nižja, da lahko vpliva na zniževanje prodajnih cen individualnega kmetijskega pridelovalca. Tudi pri tem se danes precej greši, kar pa je največkrat vzrok premajhne urnosti ter spretnosti in nepoznavanja prostega kmečkega trga. Prav to velja tudi pri prodaji kmetijskih pridelkov v predelani obliki, kar pride v poštev predvsem v gostinstvu. Zato bi morali pri določitvi cene strogo paziti na to, da se ne tvori akumulacija v taki meri, da bi mogla prodajna cena vplivati na zviševanje cen kmetijskih pridelkov prostega trga.

Poleg navedenih pomanjkljivosti in kršitev osnovnih načel politike cen v blagovnem prometu pa moramo omeniti še pomanjkanje kontrole in evidence nad nastalimi razlikami med nabavno in prodajno ceno v trgovinskem, odkupnem in gostinskem omrežju. Medtem ko odkupno in gostinsko omrežje z upoštevanjem načel intervencije ne bi smelo v veliki meri tvoriti razlike, pridejo do močnejšega izraza razlike v trgovskem omrežju pri blagu industrijske proizvodnje. Obračunavanje razlik posredno ne vpliva na formiranje cen, vendar z vidika ravnovesja kupnih in blagovnih fondov ne moremo biti mlačni do obračunskih razlik, ki lahko pri nepravilnem poslovanju ponovno odtekaajo v kupne fonde zato, ker podjetja ne upoštevajo načela čim nižjih trgovskih stroškov.

Današnje prosto formiranje prodajnih cen zahteva čim širšo komercialno sprostitev poslovanja in čim večje omejevanje administrativnega poseganja v določevanju cen. Naši uradi za cene pri ljudskih odborih niso več organi, ki bodo cene odredjali, ampak morajo biti budni poznavalci razvoja cen in nadzirati potek nivoja cen svojega območja, posredovati pa samo v primerih, ki so v nasprotju s postavljenimi načeli. Na podlagi prijav določenih prodajnih cen po trgovskem omrežju morajo ugotavljati vzroke padanja ali dvigavanja cen, vzroke različnosti cen med posameznimi podjetji in to različnost odpravljati z nasveti in sporazumno s trgovskimi podjetji, določati cene pa samo v spornih primerih. Za odkupne in prodajne cene kmetijskih pridelkov v prostem prometu ni nikakršnih omejitev, uradi za cene pa morajo dnevno registrirati odkupne cene, ki se pojavljajo na terenu, primere preplačevanja in vzroke preplačevanja, primere omejevanja odkupa in izvajanja pritiska na kmečke pridelovalce pod raznimi pretvezami, ki so ostanki prejšnjih metod odkupovanja. Tudi pri prodajnih cenah kmetijskih pridelkov moramo vedno obvladovati položaj v nivoju cen in predvsem ugotavljati uspešnost intervencijske trgovine in prodaje socialističnega sektorja, ki v nobenem primeru ne sme imeti višje cene od cene individualnega kmetijskega pridelovalca. Za obvladanje cen blagovnega prometa so postavljene pred urade za cene večje in težje naloge kot doslej. Cena blaga ni odvisna le od prostih računskih in obračunskih postavk, ampak je odraz vseh gospodarskih prijemov naše proizvodnje in trgovine; zato morajo naši uradi za cene temeljito poznati načela pravičnega komercialnega poslovanja, iz katerih morajo izhajati tudi vsi postavljeni zaključki. Danes moramo natančno zasledovati vse ukrepe, ki jih izdaja naše vodstvo ob preusmerjanju gospodarskega sistema, ne samo glede blagovno-denarne izmenjave, ampak v vseh panogah gospodarstva z najznačilnejšo izpremembo v našem finančnem sistemu. Nastopilo je novo obdobje graditve našega socialističnega gospodarstva, ki zahteva temeljite spremembe v vseh različnih gospodarskih vejah, ki se predvsem odražajo na področju cen blaga v zaključni fazi blagovne proizvodnje, v blagovno-denarni izmenjavi.

M. B.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje:

Po kakšnih cenah dobivajo gostinska podjetja živila in milo iz izventržnih fondov?

Odgovor:

Glede na cene, po katerih dobivajo gostinska podjetja živila in milo iz izventržnih fondov, razlikujemo:

- penzijska gostinska podjetja in
- prehodna gostinska podjetja.

Penzijska gostinska podjetja so vsa tista podjetja, ki nudijo svojim gostom prehrano po turistični tabeli, proizvode prehrane pa dobivajo iz izventržnih fondov po znižanih oziroma po nižjih enotnih cenah v mejah dobljenih planskih kontingentov.

Vsa druga gostinska podjetja pa so prehodna gostinska podjetja. To so hoteli, kavarne, restavracije (tudi kolodvorske), gostilne, slaščičarne, bifeji in planinske postojanke. Ta prehodna gostinska podjetja dobivajo prehrabene proizvode po višjih enotnih (komercialnih) cenah. Te cene se formirajo tako, da se znižane oziroma nižje enotne cene pomnožijo z določenim faktorjem.

Na podlagi odločbe, po kateri se bodo gostinstvu dobavljala živila in milo iz izventržnih blagovnih fondov (Uradni list FLRJ, št. 23 z dne 9. V. 1951) in navodila Urada za cene pri Svetu za blagovni promet vlade FLRJ, št. 6194 z dne 23. IV. 1951, je izdal Urad za cene pri Glavni upravi za trgovino in preskrbo LRS odločbo št. 30/494 z dne 18. V. 1951 o formiranju višjih enotnih (komercialnih) cen za živila in milo iz izven-

iržnih blagovnih fondov za prehodna gostinska podjetja in določil faktorje za formiranje teh cen.

Faktorji, ki se uporabljajo na znižane enotne cene:

1. bela moka 0, 0-G, 0-CG	8
2. moka 80 %	8
3. moka 90 %	8
4. pšenični zдроб	8
5. testenine iz 80 % moke	6
6. enotni kruh	8
7. jedilno olje	10
8. sladkor	14
9. riž	14
10. koruzna moka	8
11. koruzni zдроб	8
12. ržena moka	8
13. svinjska mast	10

Faktorji, ki se uporabljajo na nižje enotne cene:

1. keksi »Ja-ka« in »Pti-ber«	4
2. domači keksi	4
3. čajni mešani keksi	3
4. kava v zrnju	10
5. ruski čaj	4
6. čokolada	3
7. kakao	4
8. čokoladni bomboni	3
9. poper v zrnju	2
10. cimet	3
11. vanilij v palicah	4
12. morski orehi	2
13. sardine	3
14. zelenjavne konzerve	2
15. kompoti	2
16. džemi	3
17. marmelada	2
18. mleta paprika	2
19. milo za pranje	5
20. milo za umivanje	6
21. pralni prašek	2

Za druge proizvode prehrane, ki niso zgoraj navedeni, pa je pooblaščen Urad za cene pri Glavni upravi za trgovino in preskrbo LRS, da v sporazumu z Ministrstvom za finance LRS določi faktorje na nižje enotne cene. Pri določevanju novih faktorjev ali pa višjih enotnih (komercialnih) cen za blago iz izvenržnih blagovnih fondov, mora sodelovati tudi Glavna uprava za turizem in gostinstvo LRS.

Ti faktorji pa niso stalni, ampak samo začasni, in se bodo mesečno menjavali. Ob koncu vsakega meseca se bodo določili novi faktorji za naslednji mesec. Pri določevanju cen je treba upoštevati nihanje cen na prostem trgu v tekočem mesecu ter oceniti stanje cen v naslednjem mesecu.

Proizvajalna podjetja bodo pri dobavah iz izvenržnih blagovnih fondov v mejah dodeljenih planskih kontingentov zaračunavala agencijam, servisom in podjetjem za preskrbo gostinstva in pa trgovskim podjetjem, ki so določena za preskrbo gostinstva, živila in milo po znižanih enotnih cenah, izdelke, za katere niso določene znižane enotne cene, pa po nižjih enotnih cenah.

Agencije, servisi in podjetja za preskrbo gostinstva in pa trgovska podjetja za preskrbo gostinstva, ki dobavljajo živila in milo gostinskim podjetjem za prehodno gostinstvo po višjih enotnih (komercialnih) cenah, vplačajo kot tržni dobiček pri Narodni banki FLRJ doseženo pozitivno razliko med nabavnimi in prodajnimi cenami po odredbi o obračunavanju in vplačevanju tržnega dobička in razlik pri cenah reprodukcijskega materiala, namenjenega za lokalno proizvodnjo, in pa o povračilu (regresu) razlik, ki nastanejo pri cenah pri prodaji blaga za široko potrošnjo (Uradni list FLRJ, št. 3 z dne 15. I. 1951).

Sprostitev cen proizvodov prehrane je pokazala že lepe uspehe. Cene živilom na trgu dnevno padajo (mleko, mast, surovo maslo itd.).

Posledica padca cen na prostem trgu bo tudi zniževanje faktorjev za formiranje višjih enotnih (komercialnih) cen za živila iz izvenržnih blagovnih fondov v mejah dodeljenih planskih kontingentov. Ker pričakujemo tudi dobro letino, je gotovo, da bodo cene kmetijskim pridelkom letošje še znatno padle. Posledica tega bo, da bodo gostinski obrati s prehrano dobro založeni ter da se bo promet v gostinskih obratih znatno povečal.

Vprašanje:

Ali so določene cene za storitveno (najemno) rezanje hlodovine in kakšne so?

Odgovor:

Za storitveno (najemno) rezanje mehke in trde hlodovine so določene enotne cene, veljavne na vsem območju FLRJ. Poinatis teh cen je bil objavljen v Vestniku Urada za cene pri Predsedstvu vlade LRS, št. 20-22 z dne 9. XI. 1948, in so tele:

I. Za potrebe ljudstva, za obnovo domov v opustošenih krajih:

- listovci za enkratno rezanje 100 din,
- iglavci za enkratno rezanje 60 din.

Te cene veljajo za rezanje 1 m³ tehnične oblovine, postavljene na žago za rezanje na polnojarmeniku in običajno obdelavo na pomožnih strojih. Pri dvakratnem rezanju se te cene povečajo za 50%. Zagarski odpadki in žaganje ostanejo žagi. Lastnik lesa mora tehnični les takoj odpeljati z žage. Prav tako mora lastnik lesa preskrbeti (predložiti) potrdilo krajevne (mestnega) izvršilnega odbora, da mu je rezanje tehničnega lesa potreben za obnovo v vojni porušeni zgradbi in da ga ne bo dalje preprodajal.

II. Za druge potrebe na velikih in srednjih žagah:

a) S skladiščenjem rezanega tehničnega lesa na običajen način, z nakladanjem na vagone, kamione ali vozove in vskladiščenjem do 6 mesecev:

1. oreh	enkratno rezanje	566.—
2. hrast, jesen, javor in divje sadno drevje	enkratno rezanje	440.—
3. druge vrste listovcev	enkratno rezanje	400.—
4. iglavci	enkratno rezanje	245.—

b) Brez skladiščenja rezanega tehničnega lesa, z odvozom takoj po razrezu:

1. oreh	enkratno rezanje	506.—
2. hrast, jesen, javor in divje sadno drevje	enkratno rezanje	380.—
3. druge vrste listovcev	enkratno rezanje	340.—
4. iglavci	enkratno rezanje	215.—

c) na malih žagah pod upravo okrajnega ljudskega odbora, brez skladiščenja, z odvozom neposredno po razrezu:

1. oreh	enkratno rezanje	381.—
2. hrast, jesen, javor in divje sadno drevje	enkratno rezanje	255.—
3. druge vrste listovcev	enkratno rezanje	215.—
4. iglavci	enkratno rezanje	165.—

Te cene veljajo za 1 m³ tehnične oblovine, postavljene na žago za enkratno rezanje na polnojarmeniku in obdelavo na pomožnih strojih. Pri dvakratnem rezanju se te cene povečajo za 40%. Zagarski odpadki in žaganje ostanejo žagi.

Vse navedene cene za storitve se razumejo brez davka od prometa proizvodov.

Te cene so primerne in je nepravilno, da posamezni ljudski odbori določajo za rezanje hlodovine višje cene od zgoraj navedenih. Izgovori, da so te cene prenizke in da žage z njimi ne krijejo vseh stroškov, so neupravičeni. Pozablja se, da žagam ostanejo zagarski odpadki, ki jih je možno dobro prodati in so zneski za prodane odpadke čisti dohodek. Kontrolni organi so že ugotovili, da ravnajo posamezne žage s temi odpadki neracionalno. Puščajo se na žagah, kjer trohniijo in propadajo ali pa jih razne osebe brezplačno odnašajo za svoje potrebe. Odgovornim upravnikom žag priporočamo, da uvedejo kontrolo in evidenco nad vsemi odpadki in da se potrudijo prodati jih po najvišjih cenah, ki so dosegljive v njihovem območju.

Če zahteva stranka posebno manipulacijo lesa, na primer deljenje desk na posebne dolžine, žamanje na določene širine, merjenje, vskladiščenje, letvičenje itd., se smejo ta dela zaračunati posebej, ker niso vračunana v zgoraj navedenih cenah. Te cene smejo žage določiti same sporazumno z naročnikom (stranko), in sicer v zneskih, ki ustrezajo krajevnim razmeram. Navadno se ta dela zaračunavajo takole:

deljenje približno 18.—	din za m ³ ,	
letvičenje približno 12.—	din za m ³ ,	
vskladiščenje (pri postavkah pod II. b in c) in merjenje	približno 18.—	din za m ³ ,
nakladanje (pri postavkah pod II-b in c) na voz	približno 6.—	din za m ³ .

Te cene veljajo brez davka od prometa storitev, ki se mora zaračunavati posebej in znaša 4% od navedenih cen.